

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

Veni Sancte.

A két hónapi szünidő elmúltával ismét megnyílnak a tanügyi épületek bezárt kapui. Folynak a beírások s pár nap múlva majd minden intézetben megtartják a „Veni Sancte“-t.

Megtartják, de a legtöbb ifju mégis félve s remegve lépi át az iskola küszöbét. Beíratkozott az iskolába, mert be kellett iratkoznia. Szülei ráparancsoltak s ő zomoruan engedelmessé vált. Keble elnehezül, szíve elszorul, ha a szünidő elmúlt örömeire s a jövő-tíz hónap nehéz fátalmaira gondol.

Ki kellett bontakoznia a természet lágy öléből; két hónap alatt felrisszult érverése lassan-lassan kezd ernyedni: az elragadóan szép életiskolából belép a neki terhes, szűk falak közé. Igen sok ifjunak el kellett hagynia a boldog családi kört, az édes otthon, el kellett válnia a kedves szülőhelytől, melynek minden kis részlete a játszi gyermekkor tündéri varázsával hatott rá. Most mindennek „Isten hozád“-ot mond s bemegy a város nyomott levegőjébe.

Es végre itt van. De minő lelkiállattal? Szükséges rossznak tekint az iskolai fegyelmi törvényeit, melyek boldog szabadságától akarják megfosztani. Oly sokat hallott már a drákói szigorról s a kéré-

hetetlen professzorokról, hogy szinte remeg az iskolai év elején.

Pedig ha tudná, mily igazán a saját előnyére s erkölcsi biztosításával a boldogítására állították fel az iskola szabályait; s mennyire atyai jóakarói tanárai? Hiszen a jó iskolában a boldog családi tűzhely testvérmegével találkozik a nemesre törekvő ifju. A „kedves gyermek“ édes otthonra lel a tudományok csarnokaiban: a szülők helyét a jó tanárok töltik be. Csak a név más: szülő s tanár nevelői s tanítói munkája egy. Fáradtságuk egy célra tekint: mindketten az-ártatlan szív s romlatlan lélek birodalmában végzik magasztos hivatásukat: a szív hullámain eleveznek az igazi szeretet méltó tárgyáig s az értelem előtt feltárják a helyes ismeret biztos világát. Legföllebb az a különbség, hogy a szülő inkább az elsőt, a tanár inkább a másodikat végzi. De tulajdonképp bátran átléphet az egyik — s bármelyik — a másik munkakörébe; sőt át is kell lépnie. Szülő s tanár végezzenek közös munkát; egyik a másik nélkül ugyanis csak fél — legtöbbször még ennél is kevesebb — eredményt tud elérni.

Hogy tehát az ifjuság nevelésének rendkívül fontos munkája meghozza a jó eredményt: a tanárnak becsülettel végzett feladatában a külső közönségnek — főleg a szülőknek s száilasadóknak — segéd-

kezniök kell. Mert ha akkor, amikor az iskola szentelt falai között állandóan érvényes, örök eszméket fejtegetnek a gyermek értelmé előtt s midőn az ifju szívet lángra lobbantják az ideális élet szépségei iránt s a család s környezet romlott levegője kiöli az ártatlan, de természeténél fogva rosszra hajló ifju kebeléből az ideális eszmék fejlődését, — akkor ne csodálkozunk, ha a mai kor gyermekei kedvetlenül s így csak félig végzik lelkük meg-nemesítésére irányuló munkájukat. Ne csodáljuk, hogy kedvetlenül mennek az iskolába.

Korunk romboló s romiasztó tüneteiben a magyar nemzeti becsület s kristálytisza jellem örök fergét vagyunk kénytelenek látni. Kétségbeesztőleg sajnos jelenség ugyanis, hogy az ifju az iskola nemese felfogásával ellenkezőnek találja a való élet szellemét. S mi sem természetesebb, mint-hogy, ha nincs elég erkölcsi alapja, többkevesebbé átengedi magát a szépen csillogó s édesen kecsegtető modern felfogásu eszmevilágnak. És ez sajnos, természetes.

A lelkes ifju végig tanulja az emberiség fejlődésének fokozatos történetét; megismeri az emberi értelem s az emberi szív hatalmas erejével létre hozott nagy vívmányokat s mikor látja az élet köznapi jelenségeit, elhagyja a csak nehézségekkel megvalósítható magasabb eszmevilágot.

Szép este.

Öreg este volt már, csend borult a tájra,
El is harangoztak régen estimára;
Elszunnyadt a szellő zöld erdő ölében,
Fülemüle-nóta altatta el az égen.

A barna éjszaka szép tündérelénya
Kiült kacérkodva a holdkarimára
S fátyolkötényéből két kezével szépen
Millió csillagot hímített el az égen.

Majd pici lábával csupa kedvelésből
Egynéhány csillagot lerugott az égről...
Lefutott a csillag s utolsó pisantva
Aranybarázdát írt az égboltozatra...

Csend volt köröskörül: az éjszaka csendje,
Csak néha suttogott, a hársfa levele

Fölöttünk suttogott, — sohasem felejttem, —
Ott ültél a léces kis padon mellettem.

Reszkető kezecskéd ott pihent kezemben,
Csábító láng égelt égszínkének szememben,
Suttogva feleltél suttogó szavamra,
Édesen simullál ölelő karomba.

S mintha az időnek gyors szárnya nőtt volna,
Elröppent sebésen az az édes óra.
A hold pedig lassan uszott át az égen
Mosolygott édesen — talán örömeben?

Zsadányi Aladár.

A pápa napirendje.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

— Olaszból. —

X. Pius nagyon korán kel. Mikor komornyikja, a fiatal Sili, kevéssel öt óra után belép

a pápa hálószobájába, ő inár rendesen felkelt s a breviáriumot imádkozza.

Hat óra után a pápa misét mond abban a kis oratoriumban, melyet papává történt megválasztását követő napon rendeztek be számára ideiglenesen. Az oratorium berendezése a következő: az ablakkal szemben van a fából készült oltár, mely fölött — a falra függesztve — elefantcsontból készült feszület látható. Az egyszerű, de izlessel faragott és aranyozott szentségasztal mellett jobbról és balról 3-3 bronz gyertyatartó van. A kis oltár egy szőnyegen nyugszik, mely szőnyegek kezepeig ér, hol egy terdeplő és egy aranyozott támlásszék van a Szentatya számára. Az oltártól jobbra egy kis asztalka van, az oratorium közepén pedig remek kivitelű öröklámpa ég, mely a muranói üvegyár készítménye. Az oratoriumnak egész berendezése egyszerűsége dacára is díszes.

X. Pius mióta elfoglalta n pápai trónt, egyetlen egyszer sem mulasztotta el szent miséjét. Megválasztása után következő napon, mivel a magán oratorium még nem volt készen, környezete azt akarta, hogy ne misézzen, a pápa azonban az öt annyira jellemző szerénységgel azt mondotta, hogy ahol mint biboros misézt, ott mint pápa is misézhet. S kíséretével a kápolnába vonult s bemutatva szent miseáldozatát amaz ol-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNE
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4. oldal.

Korának gyermeke lévén, korának szellemi áramlatától elvonatkozni nem tud, mert elég erkölcsi ereje nem lévén, nem is akar.

Sajnos! Gyermekeink szeme s keble korán megnyílik. Az idő előtti kifejlett-bimbó nem pompázik-teljes diszében: illata nincs, szíromlevelei idétlenek. Így vagyunk gyermekeinkkel is: Korunk romlott levegője bejut az ártatlan kebel réjtekeibe s ott megteszi káros hatását. A gyermek ifjunak képzelet magát, az ifjú férfinak. S így történik meg, hogy koruk megfélemlíti s edző örömei hidegen hagyják őket. Rég ismerik ők már azokat s egyebekre vágyanak. Így egészen természetszerűleg beáll az az állapot, mikor nem értelmők, de koruk romlott felfogásának hatása alatt érzelmőknek irányítását követik. Cselekedeteikben is nem ismereteik vezetik őket, hanem szenvedélyeik. A multból nem tudják kiszedegetni a jelenhez mért s jövőre irányuló s biztosan vezető eszméket s elveket.

Működünk tehát valamennyien közre az ifjuság vallás-erkölcsös nevelésében! Szülők, szállásadók s az ifussággal érintkező külső közönség könnyítsék meg a tanárok nehéz munkáját. Edes hazánk messze jövőjének nevelünk biztos oszlopokat s nemzeti függetlenségünk mostanában ingadozó állandóságát szilárdítjuk meg ezzel.

Varga Damján dr.

ÜJDONSAGOK.

X. Papszentelés, primícia, esküvő. Gyönyörű családi ünnepre készülnek özv. Szekfű Ignácné családjában. Fiát, Szekfű Ignácot holnap szenteli áldozópappá megyéspüspökünk Budapesten, a központi papnevelő kápolnájában. Az ifjú pap holnapután, szombaton d. e. 10 órakor mondja el a szent miséjét a helybeli szemináriumi templomban. Ugyanő áldja meg nővérének, Szekfű Katalinnak Dubasievits Jenő gárdonyi községi orvossal szept 8-án d. e.

tárok egyikén, melyeket előzőleg a konklávéba összegyűlt biborosok részére állítottak fel. — X. Pius sz. miséje, melynél rendszerint magántitkára segítkezik neki, körülbelül fél óráig szokott tartani. A pápa, miután letette a miseruhákat, letérdel a térdelőre és nagy buzgósággal hallgatja végig egyik udvari papjának miséjét.

A pápa ezután elfogyasztja szerény reggelijét, mely mindössze egy csésze kávéból áll.

A reggeli órák gyorsan mulnak. Ha nincs igen meleg, X. Pius reggeli után a kertbe megy, hol szivesen elcséltat egy ideig s örömmel tartózkodik az árnyékos sétatúton s nagy élvezettel szemléli a remek virággyakat és a szép változatos növényzetet. Közben társalog szolgálattelvő titkos kamarásával s a nemesi gárda parancsnokával. X. Pius súlyos gondjai közt kellemes szórakozást talál a Vatikán kertjében s ezt nem is tagadja. Nagy felelősséggel járó kötelességei azonban hamarosan magán lakosztályába szölitják s ezért reggelenként legfeljebb egy órát szentelhet kerti sétájának.

Szobájába érve figyelemmel meghallgatja az az nap érkezett ügyekről szóló előterjesztést, amely tekintettel az ügyek óriási számára, mindig jelentékeny időt szokott igénybe venni. Ezután a különféle kongregációk jelentéseit fogadja. Bámulatos az a bizottság, melylyel ő szentsége még a legnehezebb és legbonyolultabb kérdésekben is ki szokta mondani a határozatát.

Közben jelentkezik a pápánál Merry del Val államtitkár s ő szentsége s a nehéz és kényes természetű külügyekkel foglalkozik.

Ezután kezdődnek a hivatalos és magánfogadtatások. A hét vagy hónap bizonyos, meg-

11 órakor a szemináriumi templomban köteendő házasságát. Az üjmisést dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a főrealiskola és felsőkereskedelmi iskola hittanárává nevezte ki. Az új hittanár tartja már ezen iskolák *Veni Sancto*-ját vasárnap d. e. 9 órakor a ciszterciák templomában, ahol tudvalevőleg a zirci Apát ur engedélyéből a nevezett két intézet ifjusága egész iskolai év folgamán vasár- és ünnepnapokon sz. misét szokott hallgatni.

— **Új segédjegyző.** Vereb község képviselő testülete Tremkő György okleveles jegyzőt 5 pályázó közül választotta meg segédjegyzővé.

— **Emlék egy plebánosnak.** Szórády Gyula volt zámolyi plebános emlékére tisztelői, jóbarátai siremléket emeltek a zámolyi temetőben nyugvó hamvai fölé. A szeretetnek és ragaszkodásnak e megható jelét vasárnap adták át a nyilvánosságának, mikor is Ribiczey Nemes Viktor ref. tanító és Halmos György községi jegyző megható szép szavakat intéztek a nagy számban megjelent közönséghez. Az emlékmű felállításának érdeme Ribiczey Nemes Viktort és Halmos György jegyzőt illeti.

A siremlékre adakoztak.

20 kor.: Graffy Károly.

3 kor.: Antal József, Báró Jenő, Fogl Sándor, Grünfeld Gáborné, Huszár Sándor.

2 kor.: Gulyás Kornél, Halmos György, Sebestén József, R. Nemes Viktor, Parkus Tivadar, Nagy Benedek, Majer Béla, Schmölez József, Páky Béla, Dipold Kálmán, Rác Endre, Schreindorfer Pálné, Pethő, Bora János.

1 kor.: Schmid Alajos, özv. Graffy Károlyné, Perl Ignác, Schulhof Miksa, Schulhof Kálmán, özv. Braun Jakabné, Mészöly Vilma, Kanyó István, Vörösmarti Imre, Újvári József, Kardos Jánosné, özv. Pintér Mihályné, Kovács István, Langszam Izidor, Hufnagl György, Basch Izidor, Jámber Mihály, Varga István, (Szfőhérvár), Draskóczy Kálmán, id. Ács András, Konrad Kálmán, (Szfőhérvár) Ghech Imre, Blum Mór, Faragó Jánosné, Huszár Sándorné, Péncz Ferenc, Schmid János, Szabó István, (Gánt) Fiser János, Nagy Ida, Bozori Mihály, (Csákvár) Szántó N. (Csákvár) Péncz János, Bara Istvánné.

60 fill.: Vesseli Ignác, Jenei Julianna.

50 fill.: Rozenberger Manó, Vesseli Sámuel, Borostyán János, Mandl Mihály (Szfőhérvár), Magda József, Németh Sándor.

40 fill.: Jenei Mihály, Cszmadia Józsefné, Szikszai Sándor, Kopó József, id. Rabi István, N. N. Bálint Károly.

30 fill.: ifj. Szakál Imre, Jenei János, Andocsi István, Lubiás Mihály.

20 fill.: Cseh János, Goldberger Ignác, Langszam

határozott napjain fogadja Ő Szentsége a major-domuszt, a biborosokat, a különböző kongregációk prefektusait, titkárait és más hivatalos személyiségeket. — De leginkább igénybe veszik és kifárasztják a Szentatyát a külön kihallgatások, melyeket bőkezűen engedélyez. Nap-nap után fogad Ő Szentsége külön kihallgatáson püspököket, prelátusokat, követeket, küldöttségeket, olasz és külföldi előkelő személyiségeket. Mindenkiel nyájasan elbeszélget, mindenkit bátorít, megerősít s megáld.

X. Pius leereszkedő nyájassága azonnal megnyeri a szíveket. Akik csak megfordulnak nála, valamennyien mint jóságos atyjukról beszélnek róla. Ha csak pár percet töltünk is a pápai lakosztály előszobájában s megfigyeljük azokat, kik a kihallgatásról távoznak, főleg ha első ízben voltak a pápánál, azonnal kóstálhatjuk azt a mély és maradandó hatást, melyet a Szentatya jósága alattvalóira gyakorol. Minden távozonak arca ragyog az örömtől, sőt sokan könnyeznek örömlükben.

Nemrég történt, hogy egy öreg olasz prelátus, mikor a külön kihallgatásról távozott, szokás szerint megállt a sala dei palafrenieri-nek nevezett teremben, hogy letegye illaszínű köpenyét. A prelátus annyira meg volt hatva, hogy nem tudta visszatartani könnyeit. A segédkező szolga nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze a nagy felindulás okát. S a tiszteletreméltó prelátus így felelt:

— Ha te abban a szerencsében részesülhettél volna, hogy beszélhetnél volna X. Piussal, te is könnyeznél, mint most én. Ő egy szent ember, valódi szent!

Adolf, Tanárki István, Langi János, Pintér István, Poszt Sándor, Schlösser Konrad, Jenei István, Simon A. Ferenc Simon István, Cszmadia Pál, Katzer Mihály, Mönör István, Molnár István, Balogh Ferenc.

10 fill.: Vesseli Miksa, Filójas János, N. N. Nagy Sándor. S végül Zámoly község 10 koronával.

— **Kitüntetés.** Fabró Adolf M. A. V. főkalausa érdemének elismerésül, hogy egy kis gyermeket megmentett a vonat-elgázolástól a M. A. V. üzleti igazgatósága pénzbeli jutalomban részesítette.

— **A felsőkereskedelmi iskolában** a beiratások eredménye a következő: Alsó osztályba felvételt 42, középsőbe 46, felsőbe 36. Az előadások még a régi épületben lesznek és csak a jövő hónap folyamán költözködik át az intézet várkörüti új épületébe.

— **A városok segélyezése.** Évek óta halatlanszik a városok jankáltása, nem bírják a rájuk rótt terheket, s az állam ahelyett hogy segítő kezét nyujtaná feléjük, mindig újabb terhet ró rájuk. A polgármesterek kongresszusa örökös panaszokat hangoztat, felír, leír, de mindezeideig eredmény nélkül. Most végre komoly akcióba fogott a kormány s jó tanács helyett pénzzel akar a városok helyzetén segíteni. Ep a legjobb időben, amikor már elviselhetetlenekké lettek a terhek. E hó 20-án a polgármestereket anéktra hívták össze a segélyezés ügyében. Városunkat Saára Gyula dr. polgármester fogja képviselni, kinek személye joggal kelti bennünk azt a reményt, hogy ez anékten kellő eredményt érünk el. Rég nem volt ily fontos érdeke városunknak tárgyalás alatt mint a mostani segélyezés kérdése. A mai 77%-os pótdátot a felhalmozódott szükségsegletek 90—100%-ra emelnék, ha az állam nem kártalanít bennünket az állami munkáért. S ha így tisztázódnék vagyoni helyzetünk, akkor jutna bőven a helyi szükségletekre, nem kellene minden kis lépésnél a deficit rémétől tartanunk. Nyugodtan várjuk a szeptemberi anékent, mely hivatalos lesz terheinken könnyíteni, csak ne halogassák az elintézését, ne küldjenek ki újabb bizottságokat, mert állami segélyre sürgős szükségünk van. Bis dat, qui cito dat.

— **Halálozás.** Máté Ferencné, Máté Ferenc mészáros iparos felesége tegnap reggel 37 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. ¼ órakor lesz a Jancsár-utcai Gatyászházban.

Kevéssel 12 óra után ebédel a pápa. Ebédje a lehető legegyszerűbb. Rövid pihenés után ismét breviáriumozással és hivatalos ügyekkel foglalkozik.

Délután 6 óra tájban magántitkára, Mons Bressan, a Maestro di Camera és Silli komornyik kíséretében sétát tesz a harmadik emeleti loggiában, hol rendszerint már több külföldi ur és urnó várja, akikkel barátságosan elbeszélget. Minden ilyen alkalommal bámulatos jelét szokta adni széles látókörének és tájékozottságának, mely még a kisebb fontosságú eseményekre is kiterjed, valamint annak a mély leereszkedésnek és igazán atyai szeretetreméltóságnak, mellyel magához bilincseli az idegeneket.

Mikor e kihallgatás is véget ér, a pápa egyedül marad titkárával, akivel fel-alá sétálgatva elbeszélget. Gyakran megemlékezik az ő kedves Velencejéről; megjegyzéseket tesz a loggia freskóira s díszítéseire; néha-néha egy-egy tekintetet vet Rómára és a távolabbi hegyekre, melyek innen a magasból szemlélve egy szinte végnélküli vonalnak látszanak; gyönyörködik a nap lemenetében, mely aranyos felhősátor mögött megy nyugovóra.

A séta nem tart sokáig s a pápa ismét visszatér egyszerű szerény lakosztályába, hogy folytassa a megszakított munkát esti 9 óráig, amikor estebédhez ül, mellyel rövid félóra alatt végez.

Breviáriumozás után, ha ideje engedi, újságokat olvas és féltenegy óra tájban nyugodni tér, amire — ilyen napirend mellett — csakugyan nagy szüksége van.

— **Letört bimbó.** Ruff Béla, a Székesfehérvári Takarékpénztár tisztviselőjének mely gyászva van; kis leánya Erzsike, másfél éves korában vissza adta ártatlan lelkét Teremtőjének. Temetése nagy részvét mellett folyt le. Rézvéttel osztozunk mi is a köztiszteltben álló család gyászában.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok és ismerősök, akik boldogult fiunk Táncczer József temetésén megjelentek, koporsójára koszorút és virágot küldtek, valamint részvétükkel fájdalomukat enyhíteni iparkodtak: fogadják köszönetünket. *Táncczer Lipót és családja.*

— **Halál a tükrő előtt.** A nyomor jjesztő réme elől a borzalmas halál karjai közé, az Isten igazságos ítéletéhez menekült, tegnap egy jobb sorsot érdemlő fiatal, csinos asszony, özv. Stern Józsefné. Valamikor jobb napokat élt, csinos hozományt kapott, fűszerüzletük volt a Sas-utcai Kovács-réle házában, majd férje a Lukács Sándor-féle nagykereskedés utazója lett. Két évvel ezelőtt Stern József állítólag betegsége miatt elkeseredvén, beleugrott a velencei tóba és belefutott. Sternné azóta bánatnak adta magát. Ugy látszik hiányzott belőle a hitsorsosait annyira jellemző üzleti szellem, mert anyagilag mindinkább zilált helyzetbe jutott. Sokszor mondogta, hogy akinek meghal az ura, jobb ha a nő is utána hal. Az élet mindig súlyosabb terheket rótt rá s így határozta el magát arra, hogy öngyilkos lesz. Egyedül lakott a Kigyó utca 10 sz. házában. Tegnap reggel a postás hasztalan igyekezett hozzá bejutni, az ajtót zárva találta. Egyik ismerőse egy kis fiút bujtatott be az ablakon át, a ki borzadva látta a belső szobában állót homlokkal a szerencsétlen asszonyt. A rendőrség felnyitotta az ajtót, megjelent Birbauer Viktor főorvos is, a ki konstataálta, hogy a halál már órák előtt beállhatott. Sternné rokonaihoz küldte két kis leányát leveleket írt két rokonához s egyet a rendőrséghez, a melyben kusza vonásokkal arról értesíti, hogy a nyomor elől menekül a halálba s kéri, hogy fölboncolását mellőzzék. A forgópisztoly mellé fektűd, három lövés hiányzott belőle. A löveg a szem mellett a jobb halántékon hatolt a fejbe, összeroncolta az agyvelőt és a fül mögött akadt meg. Úgy látszik, hogy egyetlen löveg elég volt a szerencsétlen asszonynak a szörnyű véghez. Hulláját beszállították a régi városi házában, ahonnan a temetés is lesz. Rokonait a rendőrség értesíti a fiatal, csak 36 éves, még mindig szép asszony szerencsétlen végéről.

— **Vasutas gyűlés.** A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetség székesfehérvári kerület elnöksége szeptember 6-án délelőlt 10 és fél órakor a Budai-ut. Latzkovits-féle vendéglőben déli vasutas gyűlést hív egybe, melynek tárgyat kellő „Bizalmi Tanács” tagjának a megválasztása fogja képezni. Felkértek az összes déli vasuti alkalmazottakat, hogy a mindnyájunkat érdekítő fontos ügyre való tekintettel minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. A kerület elnöksége.

— **Ülés.** A vármegye közigazgatási bizottsága az ünnepre való tekintettel 7-én tartja meg rendes havi ülését.

— **Ifjusági előadások a Moziban.** Fekete Géza, a Vasáriéren levő mozgófényképszínház igazgató-tulajdonosa üdvös, igazán dicséretreméltó dolgot cselekszik, midőn a Moziban minden szombatn este 6 órakor ifjusági előadást rendez, hol az ifjak tanulva szórakoztatására különös gondot fordítva ismeretterjesztő képek kerülnek bemutatásra, mint idegen országok, azok népele, viselete és szokásai, ipartelepek, utazások, gyönyörű vidékek stb. S hogy ezen tanulságos műsorok megtekintése a legszegényebb tanulónak is módjában legyen, a belépőjegy a páholyok kivételével minden helyre 24 fillér. Dicsérettel emlékezünk még meg a Mozi esti előadásainak díszkrét, szigorúan családias műsorainak tiszta, szép képeiről, melyeket bárki élvezettel szemlélhet. A máfól hétfőig terjedő műsor is gazdag és bővelkedik szenációkban. Ott van mindjárt a közkívánatra műso-

ron maradt „Hódoló felvonulás”, az „Osztriga tenyésztés” s a 11 pontból álló műsor csattanójául a „Veszta szüzek”, mesés szép színes kép. Ajánljuk mindenkinek, hogy e gazdag műsor megtekintését el ne mulassza.

— **A bicsek kath. egyesületek mulatsága.** Fényesen sikerült mulatságot rendezett aug. 30-án a bicsek kath. népkör, a ker. soc. munkás-egyesület és a helyi népszövetség. A mulatság az iskola tágas udvarán volt ahol három csinosan díszített sátor volt felállítva a vendégek számára. Ott volt Bicskének egész kath. intelligenciája, iparososztálya s polgársága. A zenét jóhírű számbéli rezesbanda és a helybeli Máté Marci cigányzenekara szolgáltatta, a ki felértve a mulatság nemes célját, ingyen ajánlotta fel zenekarát. A vig táncnak a pirkadó hajnal vetett véget. Bevétele 301.32 kor., a kiadás pedig 152.90 kor. volt. A megmaradt tiszta jövedelem három részre oszlott, egy részt a kath. népkör, egyet a ker. szoc. munkás-egyesület kapott. A harmadik részből pedig 25 kor. az országos sajtóegyesületnek és ugyanannyit az Igaz Szónak küldtek. A felüfizetők névsora, akiknek ez uton mond-köszönetet a rendezőség a következők:

Naszály Ferenc 40 f., Páter János 80 f., Naszály István 80 f., Kutrik Márton 40 f., Barcza N. 40 f., Pusztai Károlyné 1 k. 20. Jely György 40 f., Schmid Ferenc 40 f., Czettner Ferenc 80 f., Richter Lajos 60 f., Fulon Ferenc 80 f., Keidl Pál 80 f., Flaszner Sándor 1. K. 40 f., Ipach Márton 1 K. 40. Heidl János 40 f., Kovács N. 1. K. Rabi Béla 40 f., László N. 40 f., Göröncsér István 40 f., Tolnai Ferenc 40 f., Eker József. 40 f., Hulera Mihály 80 f., Szám Viktor 40 f., Ant József 40 f., Straub Márton 80 f., Naszály János 40 f., Bummer József 80 f., Maczkó Márton 40 f., Szabó Béla 40 f., Baranyay János 20 f., Karlo József 80 f., Baranyay Lajos: kaplán 1 k. 40 f., Naszály János 80 f., Lautner Margit 80 f., Kalmár György 40 f., Czettner Lajos 40 f., Bisóf Gyula 80 f., Schmid Antal 80 f., Szarka Gyula plebánus 4 k. 40 f., Kelemen Pál 80 f., Boza Ferencné 60 f., Bognár József 1 k. 80 f., Czettner Ferenc 80 f., Farnadi András 80 f., Panita Mária 1 k. 40 f., Brecka Bálint 1 k. 80 f., Piller 40 f., Bresnyenszky Ignác 40 f., Bösz N. 40 f., Bisóf Józsefné 1 k. 40 f., Jely Ferenc 80 f., Tóth Lajos 40 f., Csuzi Ferenc 40 f., Ipach György 20 f., Jely Károly 40 f., Babácsi Mihály 20 f., Payer Antal 80 f., Geber H. 80 f., Nabilesz J. 40 f., Lanzarits A. 140 k., ifj. Jely Károly 40 f., Lertein József 80 f., id. Sely József 80 f., Kiss József 40 f., Dr. Király Istvánné 80 f., Blauhorn Jenőné 80 f., Bürser Mátyás ezredes 2 k. 80 f., Payer Árpád 2 k. 80., in. Polnai Ferenc 80 f., Pálfi Gyula 89 f., Kocsis Ferenc 80 f., Kirswein Lajos 40 f., Balog István 40 f., Boga Károly 80 f., Kocsis József 80 f., Hagenbach Károlyné 60 f., id. Jely György 40 f., Geory János 40 f., Szekán Mihály 40 f., Lebe János 80 f., Horváth Bálint főtiszt 80 f., Lefcsik János 1 k. Miszlay Mihály 40 f., Lulek József 40 f., Bubácsi Katalin 1 k. Csizi Károly 40 f., Papp Péter 80 f., Steiner Mátyás 80 f., Buholcz József 80 f., Fekete Béla 40 f., Ertner Károly 80 f., Szlovák Imre 40 f., Babácsi Györgyné 20 f. Nabilesz Márton 40 f., Adam Ferenc 80 f., Procki Gyula tanító 1 k. 40 f., Szlovák Imre 40. Ujszászi János 1 k. 40 f.,

— **Hiteliszövetkezeti tagok figyelmébe!** Első rendű cserhasáb áll a tagok rendelkezésére. Akinek hitelisége van fára, minél előbb jelentkezék a Hiteliszövetkezet helyiségében (Távirdu-utca 6.)

— **A kofák megrendszabályozása.** Szám-talan panasz hängzött tel már évek óta a kofák garázdálkodása ellen, mely immár tűrhetetlenné vált az egész országban. A kormány most törvényhozás uton akarja az élelmiszerárúsítást szabályozni. Az országot kerületekre osztják, központokat jelölnek ki, ahol a nem romlandó élelmiszerek összegyűjtésére raktárakat állítanak, elrendelik az elővásárlási tilalmat s helyi rendszabályokat készítenek. A kofaságot numerus clausus-hoz kötik, úgy hogy csak bizonyos meghatározott számban adnak engedélyt az élelmiszerek rendszeres, illetve állandó árúsítására. Minden kofa számot kap, mint a rendőr s ezt feltűnő helyen

tartozik viselni. A vámon át élelmiszerekkel terhelt kocsi rakományt csak az esetben bocsátanak be, ha az illetők közszéki bizonyítványt nyal igazolják: hogy a saját terményeiket, vagy tenyésztiket szállítják piacra. Akik a városból élelmiszereket visznek ki, minden esetben kivétel nélkül fizetnek. Szóval, az élelmiszerekkel közvetítő kereskedést folytató egyének helyzetét annyira megnehezítik, hogy csak korlátozott számban érhettek meg s csak a nap egy bizonyos órájától kezdve vásárolhatnak és így a közönség abba a helyzetbe jut, hogy magától a termelőtől vehet s nem lesz kénytelen a kofákkal a bevásárlásnál versenyre keln. Ha valaha valamely törvényjavaslat általános tetszéssel találkozott, úgy bizonyára ez a törvényjavaslat az, mely hivatalos lesz a kofák hallatlan visszaéléseit és zsarolásait megszüntetni.

Zeneiskola! Van szerencsém az igen tisztelt szülők szives tudomására hozni, hogy zeneiskolamba (Távirdu-utca 21. sz. saját ház) a tanítványok felvételét f. évi szeptember hó 1-én megkezdem. A zeneiskolába kezdők és haladók felvételnek mindkét nemből; *hegedű, zongora, cimbalom és ének* tanfolyamra. Tandíj mérsékelt. Az oktatás az orsz. m. kir. Zeneakadémia tanterve szerint történik. — Tisztelettel **Jámbor Zsigmond** zenetanár.

— **Lövöldöző asszony.** Igar község határában, a vámi szőlőhegyen érdekes eset történt. Hevell Lászlóné revolvert vitt kezébe, hogy azzal megbosszulja régi haragosát Kis Istvánné. A mint Kis Istvánné férjével, leányával Erzsébettel a szőlőhegyről hazafelé ment kocsián, ráesett s amint megpillantotta reálót. A golyó szerencsére nem talált. Mielőtt a golyót kilöthet volna, Kis István leugrott a kocsióról és súlyos elégtételt vett a lövöldöző asszonynól. Még a törvényszék is beleavatkozta a dologba.

Egy jóházból való fiú Budapesten a tisztviselő-teléken kertes házában kiváló felügyelet mellett a telepi gimnáziumhoz közel teljes ellátásra egy előkelő állami tisztviselőnél elfogadtatik.

— **Az egyforintosok bevonása.** Az Osztrák Magyar Bank utasította összes pénztárait, hogy fizetéseit kizárólag egy és ötkoronás pénzdarabokban teljesítse és az egyforintosokat tartsa vissza, ennek az intézkedésnek kizárólag októli célja van. Mert míg a falvakban egész szépen hozzászoknak a koronaszámításhoz, addig a városokban a kereskedők még mindig forintokban és krajcárokból számitanak. Az eddigi összes figyelmeztetések és utasítások eredménytelenek maradtak. Most a forintosoknak a forgalomból való kivonásáért akarnak a helyzeten segíteni. Az Osztrák-Magyar Bank elegendő mennyiségű egy- és ötkoronásokkal rendelkezik, hogy a forintosokat pótolni tudja.

— **A világ gabonatermése.** A földművelésügyi miniszter ma tette közzé a világ ideli gabonatermésének statisztikáját. A vasfokot a szokott formában közli az érdekes adatokat, külön választván az exportáló és az importáló államokat. Végső eredményében a jelentés konstatálja, hogy az ideji buzatermés eredménye alig különbözik a tavalyitól, a különbség mindössze 6.23 millió métermázsra, a gabonaműl. összes termése pedig a múlt évhez viszonyítva 98.89 millió métermázsával nagyobb. Az idén ugyanis termelt az egész világon buza 845.75 (tavaly 851.98), rozs 395.66 (429.02), árpa 343.25 (322.04), zab 598.50 (548.54), lengyeli 973.20 (905.78), összesen 3,156.26 (3,057.37) millió mm. Az 1908—909. évre nézve mutatkozik szükséglet: buza 884.25, rozs 423.02, árpa 322.65, zab 554.53, lengyeli 953.26 összesen 3,137.71 millió mm. Minthogy tehát az termés körülbelül 3,161.07 millió, a készlet pedig 89.81 millió mm., ennél fogva a 3,137.71 millió mm.-ra tehető szükséglet, látszólag teljesen földőzve van, illetve a termés és a készlet a fogyasztó szükséglettel könnyen ki fogja elégíteni.

2 vagy 3 kosztos diákok teljes ellátásra jó családias felügyelettel elfogad egy tanító özvegye. Megyeház-utca 17. sz. földszint.

Gyilkosság a lakodalomban. A pusztia életének egy megrázó jelenetében lejáró tragédiáról értesülünk a Martonvásárhoz tartó Gábormajorból. A múlt vasárnap lakodalmat ülték a gábormajoriak. A gazdának, Odor Istvának csinos, fiatal leánya ment férjhez Tréml Jánoshoz, a pusztia egyik legényéhez. Nagy mulatság volt Gábormajor első emberének házában az esküvő után; hivatalos volt az egész pusztia néhány legény kivételével, akik veszekedő, kötekedő természetüknél fogva nagyon is rászólgáltak arra, hogy távolartsák őket a mulatság békéjétől. A mellőzött legények, Konkolyi János, Vajda János, Somogyi Mihály, Körmendi György és Konkolyi József megsértődve a mellőzöttesen, bementek Martonvásárra, ahol egyik utszéli korszakban mentek kárpótlást szerezni, mert nekik nem jutott ki a lakodalomörömeiből. Ott töltötték az egész délutánt, aztán még eléggé józanul visszasiettek a majorba. Konkolyi János a lakodalmas ház ablakai alatt settenkedett, a többiek pedig 30—40 lépésnyire telepedtek le a háztól, hol citera hangjai mellett nótázásba fogtak; Konkolyi János biztatgatására már délután is dudogták a korszakban:

Még az éjjel edesem,
Vérben fürdök kedvesem.

Konkoly János már régebben haragos viszonyban volt Marton Imrével, az egyik vőfélyvel, akinek láttára egyébként is sértődött lelkében megfogant a bosszúállás gondolata. Ürügyet keresett, hogy gyanútlanul a ház előtt tartózkodhassék. Mindenkinél azt mondta, akivel találkozott, hogy a régi szeretőjét, Rebeczkát Katalint várja, akit majd éjjelkor a menyasszonytánc után haza fog kísérni Martonvásárra.

Ott tépmergett egy darabig a késő esti órákban a ház előtt s háborgó indulatai bekiáltatták vele szót:

— Vérben akarok még ma fürdeni.

Briski József bérés kiment az udvarra, hogy számon kérje Konkolytól a vakmerő szót. A két ember között összeszólalkozás, majd verekedés támadt, mire kinezett az udvarra Briski József felesége is, aki látva a történeteket, kikiáltott a mulatók közé, hogy ütök a férjét. Hamarosan két félre álltak a verekedők. Konkolyt pártjára a citera legények, Briskinek pedig a lakodalmas nép állott pártjára. A két pártra szakadt pusztaiak izgalmas verekedés rögtönöztek. A verekedők közt összetalálkoztak a két haragos, Marton Imre, a vőfély és Konkoly János, a lakodalomból kirekesztett legény. Mindketten bicskával rontottak egymásra. Marton Imre megugrta Konkolyt, mire az nyitott bicskáját egész tövig mellébe mártotta. A gyilkos bicskapengéje szívére érte a szerencsétlen legénynek, akinek a verekedés zajára megjelent apja segítségére sietett. Marton Imre megtántorodva a gyilkos ütéstől, apja karjai közé esett. A verekedés még tovább folyt, Marton Imre pedig apjának segítő karjain hazament, hogy gyógykezeltesse magát. Alig érkezett meg azonban házuk kapujához, összeesett s kilehelte lelkét. A csendőrök megjelentek a helyszínen s kérdőre vonták a vérengző legényeket, akik többé-kevésbé

valamennyien megsebesültek. Súlyos sebesülések borították a gyilkos Konkoly János testét is, amiért a Szent György kórházba vitték gyógykezelésre. A Szent György kórházból az ügyesség rendelkezésére bekerült a törvényház rab kórházába. A kihallgatásokat Székely Gyula váli vizsgálóbíró megejtette s intézkedett, hogy a meggyilkolt legény felboncolása megejtessék.

Kiő a fa? A m. kir. belügyminiszter egyik újabb közérdekű döntvénye így szól: Általános érvényű jogszabály az, hogy a fák és egyéb beültetett növények, melyek a talajban gyökeret vertek, az ingatlan alkatrészeivé válnak és ily minőségben a föld tulajdonába mennek át, tekintet nélkül arra, hogy az ültetéskor kinek a tulajdonában voltak és hogy az ültető jó vagy rosszszemlűen járt-e el. Mivel pedig az 1871. LIII. t. c. 41. §-ának 3. bekezdése értelmében a közlekedési utak, utcák és közterek községi vagyonot képeznek, az ily közterületre kiültetett fák tulajdonjoga a fent megjelölt magánjogi szabály értelmében szintén a községé, minden tekintet nélkül az ültető személyére. Tehát röviden szöveve: a kiő a föld, azé a fája.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Árkóczy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király” szállodában.

Éhség és szomjuság. Régi dolog, hogy a szomjuság sokkal kínosabb, mint az éhség és az ugynevezett kopálóművészek experimentumai is mutatják, hogy az éhséget sokkal tovább lehet elviselni. Az evéstől és ivástól való teljes tartózkodást az ember átlag 5—6 napig tartja ki, míg ellenben, ha folyadékot, bár csak vizet is, vesz magához, életét 30, sőt egyébként 40 napig is eltenghelheti. Ennek az a magyarázata, hogy az emberi, és egyáltalában az állati szervezet legnagyobb része, körülbelül 63 százaléka, vízből áll. A test fentartásához tehát víz kell első sorban. Hogy milyen következményei vannak a víz elvonásának, azt állatokon nagyon nehéz kipróbálni. Az e célra felhasznált kísérleti állatokot erőszakkal kellett etetni, mert az állatok, utóvégre az eleséget is teljesen visszautasítják. A berlini egészségügyi intézet igazgatója galambokkal kísérletezett, melyek a szomjuság következtében 4—5 nap alatt elpusztultak, míg ellenben az éhséget tizenkét napig, sőt tovább is kibírták. A szomjazás második napján a galambok nyugtalanodni kezdtek, reszkettek és tollazatuk felborzadt. Ezek szerint hát a szomjuság az éhségnél sokkal veszedelmesebb. Egészen másképpen áll a dolog a növényekkel, melyek félig elszáradva egy kis eső után azonnal ismét magukhoz térnek. Egészen alsórendű növényi lények, mint a bakteriumok, az élet tünetmenyének látszólag teljes megszűnése mellett a teljes kiszáradást is kibírják. Némely bacillusok életképességüket száraz állapotban is megtartják.

Piaci árak. Buza 23.20—23—40, rozs 18.20—18.40, árpa 14.20—14.80, zab 16.—16.20, tengeri 16 korona.

Husárak. Marhahus I. rendű 1.60 k., II. rendű 1.44 korona. Sertésszalonna füstölt 1.60 k., friss k. 1.63

Szerkesztői üzenetek.

K. I. Budapest, K. I. Zsámbék és tükkeknek. Egy idő óta többfelől érkeznek hozzánk panasz, a mely szerint vidéki előfizetőink lapunkat nem kapják rendszeresen, sőt néha heteken keresztül sem. Tudjuk jól, hogy ez a hiány felette

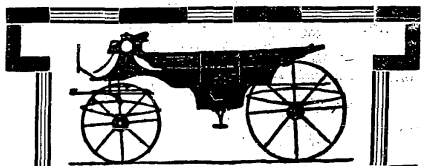
érzékenyen érinti olvasóinkat s annál jobban sajnáljuk nekünk hogy szinte egészen tehetetlenek vagyunk ezzel a bajjal szemben. Átnéztük újból is a címszalagokat, ott mindent rendben találtunk, az expedíció egészen rendben megy, tehát rajtunk nem múlik a hiány. Tehát a bajt másutt kell keresnünk. Nagyon kérjük olvasóinkat, sziveskedjenek az esetleges hiányokat velünk azonnal tudatni, hogy a baj forrását kikutatván, a hiányokat azonnal pótoljuk s hogy a lehető leggyorsabban és legradikálisabban intézkedhessünk ezen keletlen bajt megszüntetésére.

Műtrágya

a legjobb és legjutányosabb árbán kapható : a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet fő és fióküzletében.

Főüzlet: Szűgyény-utca 1.
Fióküzlet: Zámoly-utca 33.

HIRTLING PAL

KOCSIGYÁRTÓ,

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyrődemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész kocsik raktárat. Továbbá ajánlom újonnan berendezett bogárn üzletemet, készletbe tartok mindennemű hintó és hajtó kocsik korbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árbán szállítok.

Kovács, bogárn és kocsifényező tanulók felvétetnek.

Mielőtt
szemből, jelszóval, a 7. öblös
KÖLÖSÖN
íránt intézkedni,
kerjen útjábanul prospektust.
KELLER L. EGED
BUDAPEST,
IV. Ulyáj-utca 7.
Telefon: 1000
48—51.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.
Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.